

צבא שני, מומחים

מגוייס כדרי להרגיע

את הציבור ולהוכיח

שאין צורך בפשרה

לכל אורך העמוד של מעריב, ביום השישי האחרון, זעקה הכותרת: "מעולם לא היה מצבנו המדיני טוב כל-כך". היתה זו ציטטה מדברים שאמר פרופ' מרדכי אביר, אפריקניסט, איש האוניברסיטה העברית ובעל השקפות ימניות, בי מיסגרת ראיון השבוע של הצהרון. כדי שלא תהיה טעות, באה ציטטה נוספת, בכותרת שנועדה אף היא ללמד את הקורא כי ישראל היא על הסוס המדיני, ואסור לה לוותר: "כל המהלכים בידינו ועלינו להופיע בארה"ב כבעלי ברית חזקים, ולא כגוררים".

מהפני המבול, דברים אלה, שבינם לבין המציאות הפוליטית אין ולא כלום, הם חלק ממסע של שטיפת-מוח, שמהנה לים כמה מחוגי השילטון בסיוע הימני, ושר מטרתו להחזיר למוחם של הישראלים כי כל האופציות מצויות ביד ישראל, וכל "כניעה" — נכונות להחזיר את השטח חיים תמורת הסכם שלום" — היא בבחינת חולשת-דעת פחדנית.

לשם שטיפת-מוח זו מגייסים לא פעם בעלי תוארים אקדמאיים, המופיעים כאילו כל ריו המדיניות נהירים להם, ובשכולתם אף לצפות את העתיד. למעשה מהווים אקדמאים אלה מישענת תעמולתית לחוגים החשובים בקו הניצי השולל פשרה עם העולם הערבי.

לעתים מעלים אותם מומחים את הנימוק כי מטרתם האחת והיחידה של הערבים היא "לזרוק את ישראל לים", ולכן אין טעם לפשרה כלשהיא איתם. לעיתים מעלים הם מחדש את האמירה השחוקה, מלפני המבול של יום-הכיפורים, כי מעולם לא היה מצבנו טוב כל-כך. הם חוזרים שוב ושוב על המיתוס הזה, שמת ביום הכיפורים 1973, כאילו היה לדבריהם כוח מאגי.

יש המאמינים שאפשר לרפא סרטן בי דרך של סוגסטיה עצמית. אך התוצאה עלולה להיות מסוכנת: הונחת המחלה עד ששוב אינה ניתנת לריפוי.

מישפט

כרם היה לשמוליק

מותר להרכיב לחיילים, אסור להפגין נגד המרכיבים — זוהי ההלכה המישפטית החדשה בישראל

אנשי כרם-שלום, הקיבוץ הדרומי בי יותר בנגב המערבי, רחחו. הם שמעו ברדיו שנוערכת התנחלות בלתי-חוקית בי סבסטיה, כדי לכפות על המדינה קו מדיני סופיסטיטי. צעירי כרם-שלום הם "קומנדו שלום" — גרעין המתגייס אוטומטית לכל פעולה למען מדיניות שמאלית ואנטי-סופיסטיטית. הם שאלו את עצמם: מה נני תן לעשות?

לפתע צץ רעיון, תחילה כבדיחה ולי אחר מכן כהצעה מעשית: אם אריק שרון מעודד התנחלות על אדמה ערבית בשטח חים המוחזקים, מדוע לא לאריק התנחלות הפגנתית על אדמתו של אריק עצמו? לאריק שרון יש חווה חקלאית גדולה בנגב הצפוני. אנשי כרם-שלום החליטו להקים בה, התנחלות "שמלית", כדי לי הרגים את טענתם: שאסור להתנחל על אדמת הווה.

התוכנית היתה בלתי-אלימה בהחלט: להקים אוהל סמלי, לערוך בו שביתת-שבת, הפעולה נשאה מלכתחילה אופי של התחכמות חזיה-היתולית, בעלת לקח חיי נוכח. עץ הגל אהת, אולם כפי שקורה בי הפגנות פוליטיות, אין התוכנית המקורית מחזיקה מעמד כשמלתקחים הייצורים. המפגינים הגיעו לחווה ביום השישי אחי

נרון שמוליק אורן ואשתו טיפוסים פליינים

מתנחלים מכים חיילים — או פטריוטים?

חדש, נוסף על השבר הקודם שלו. הוא שכב בבית-החולים חמישה חודשים. "רוחו של אריק". מכל אנשי כרם-שלום, שמוליק אורן הוא, אולי, המועמד הפחות סביר להכאת נכים. הוריו נמנים עם משידי קיבוץ שירד. כמו צעירים אחרים, שקיבוציהם נראו להם ממוסדים מדי, יצא שמוליק להקים קיבוץ חדש. בכרם-שלום הוא עובד כטרקטוריסט בפלחה ובי-שחין, וכסדרר-עבודה.

בצה"ל משרת שמוליק, נשוי ואב לילד בן 7 חודשים, ביחידה קרבית מובחרת, נמנה עם צולחי התעלה. מאז המלחמה, בילה כשנה ורבע במילואים. למרות ממדיו המרשימים, אין הוא מסוגל להרים יד על איש, כטענת חבריו. כל זה לא עשה רושם על השופט הי מחווי בבאר-שבע, הרצל אשכנזי, שופט צבאי לשעבר שניהל את המישפט ביד חזקה, כימעט באווירה צבאית. "רוחו של אריק שרון ריחפה בבית-המישפט", טען אחד מאנשי כרם-שלום. "מלח האריק". השופט אישר שמוטי לוי השתולל בגייפ ותקף גופנית את אנשי-ההקבוץ. את עדויות הקיבוצניקים פסל בהערה שהם באו למישפט כשהם משוכני נעים בצדיקת חברים, אף שלא מצא כל סטירות בעדייותיהם, בניגוד לעדי התבני עה. השופט גם לא התרשם, כנראה, מן העובדה שקשה לקבוע מה מתרחש בי-ערפלה הקרב של הפגנה משולהבת. הוא מצא את שמוליק אשם, והרשיע אותו. אולם לא הרשעה הדהימה, לא גורר הדיו. התובע המישטרי כלל לא ביקש מאסר. הסניגור העלה את הנסיבות המ-קילות: חוסר-ההרשעות של שמוליק ארי, הן, הצטיינותו הקרבית, שרותו הממושך במילואים, והעובדה שיש לו תינוק בן שיבעה חודשים בבית. "אנשים אלה הם מלח הארץ", טען הפרקליט, אלי זוהר. השופט היה קיצוני יותר מן התובע. (המשפט בעמוד 23)

ריהצהריים, הקימו בה אוהל, לא פגעו באיש או ברכוש. שטר שהגיע למקום, הסתלק. במקומו הגיעו מנהלי החווה ור-עובדיה. האיש שתימם את האווירה היה נהגו הנאמן של אריק, מוטי לוי, נכה-צה"ל שבורירגל שהשתמש בכביים, הפגיעה הי סימלית באילוו העבירה אותו על דעתו. הוא עלה על הגייס והחל משתולל בין הי מפגינים, בכוונה להפחידם ולגרשם, ולהי פיל את האוהל. תוך כדי כך כימעט דרס את אחת הנשים.

אנשי החווה הרגיעו את הנהג המשולהב, אך כעבור זמן-מה חזר והתלהב מחדש. הכניס את עצמו למצב-רוח היסטרי. הוא ירד מן הגייס, כשהוא מדדה על רגל אחת. ניסה להרוס את האוהל בידי, היכה בסניו את סיני פתח. שמואל אורן ניגש לעצור בעדה.

ערפל הקרב, מה שקרה לאחר מכן, אסוף ערפלה-קרב — כפי שקורה במיק-רים כאלה.

לפי תיאור אחד, ניגש "שמוליק" אורן אל לוי, אחז בכתפיו, לוי ניסה להכניס לו ראסיה ובעט בו באופן פראי. הוא פיסס את אחת הבעיטות, מעד, נפל ושבד את רגלו. ברגע הראשון, כעס לוי על רגלו, שי בגדה בו. "שוב פעם נשברה לי הרגל!" קרא.

אולם לחברו, ויקטור ביטנטל, היתה גישה אחרת. "אתה שם עם הזקן, אתה בעטת בו!" צעק לעבר שמוליק, "אני אתקע לך כדור! אני אגמור אותך!" הדבר שיכנע מיד גם את מוטי לוי. "זה הוא עם הזקן ששבר לי את הרגל, הי-בן-זונה הזה, אני אהרוג אותו!" מכלי לערוך מיסדרניהו, הביאו השוטי רים את לוי אל שמוליק, ושאלו: "האם זהו שבעט בך?" השיב לוי: "כן, כן, כן, ההוא עם הזקן!" בבית-החולים נקבע שלוי לקה בשבר

הקמת "ממשלת הצללים" של ה יצחק רבין התקדמה השבוע בצעד נוסף.

שמילרד ראשי-הממשלה עומד לפרוש המנכ"ל הנוכחי, מרדכי גזית. הוא יקבל לידיו תפקיד ייצוגי, שהוא ריק-מתוכן כיום: תפקידו של שגריר ישראל בצרפת.

להרחקת גזית יש משמעות מדינית. גזית, אחיו של ראש אמ"ן, אינו נחשב רק כאחד האישים הסימפאטיים בדרג הי מדיני העליון, אלא גם כאדם מתון. כאיש מישרד-החוץ, שניהל בעבר את מחלקת המיזרח-התיכון, הוא ידוע כיונה. אין הוא שייך לכת פוליטית זו או אחרת.

במקומו נכנס לתפקיד המנכ"ל אדם הי קשור ביצחק רבין בלב ובנפש, איש-אמונו הפרטי: עמוס עירן. שהיה שייך לשגרירותו של רבין בווינגטון, מאז, הגולה עירן זמנית למוסד ההסתדרותי מייבטחים, אך מעולם לא התייחס לתפקיד זה ברצינות. הוא נעיונד למען רבין בי ארצות-הברית, בשליחיות שונות ומיס-תוריות.

עם הרחקת גזית וכניסתו של עירן לתפקיד, הופת רבין איש-מפתח נוסף לממשלת-הצללים, שי תנהי עתה את המדינה.

עירן לא התפרסם עד כה בדיעותיו הי מדיניות. אולם הערות שהפליט פה-רום, הגדירו אותו כנץ קשות. כך דגל, פומבית, בהנהגת עונש-מוות לפידיאיון.

אושני החזים

עם צירופו של עירן לחבורה, מצטי יירת בהדרגה תמונת שילטונו החדש של יצחק רבין. היתה דרושה לרבין שנה שלמה עד שהחליט על ביצוע תוכניותיו, אם מפאת היסוסיו האישיים, אם מפאת הרגשת-חוסר-הביטחון שלו.

עתה מרגיש רבין את עצמו בטוח. הי מיפלגה חדלה לתפקד כגוף המסוגל להפי-עיל מרות על ראשי-הממשלה. המוסדות העליונים של המפלגה הרוסים ושבורים, סיעת המערך בכנסת הפכה מועדון-ביבורי רים לצורך הפירסומת האישית של חבריה. הממשלה עצמה נכנעה לתכתיבו האישי של ראשי-הממשלה, המולול בה בגלוי וי-הואה בה מעין כנסת-זוטא לויכוחים וי-תלוקת-שלל בין המיפלגות.

נראה כי רבין החליט שחלף האיום של חברת-המוחדים — פינחס ספיר, אבא אבן ומשה דיין — שניסו לאיים על שלי-טונו כחודשים הראשונים. גם פחדו מפני גולדה מאיר פג, כפי הנראה, יגאל אלון הפך דמות צדדית בממשלה. רק שימעון ספר התגבש כסכנה פוטנציאלית — ורבין דאג להוריד לו את הראש באופן דראסטי.

אם סברו אנשי הצמרת כי יצחק רבין הוא טיפוס קרוש, נפחד, תמים בעניינים פוליטיים וזר לאינטריו-גות שילטוניות, הרי סברותיהם שולטונו האישו, הוא התגלה לפתע כאדם המסוגל להחליט ולבצע. הוא נמצא בדרג-המקד לכיצור שיקי מווייחיד אישי, שאף גודדה מאיר לא הגיעה אליו.

שילטון אישי זה מתבטא בשיטת-הניהול באמצעות שליחים אישיים, תוך עקיפת הצינורות המקובלים — שיטה שהתגבשה בורות האחרונים בארצות-הברית, מאז ימי הנשיא וילסון, ושהגיעה לשיאה בתקו-פת ניכסון. נראה כי רבין ניצל כראוי את תקופת כהונתו בארצות-הברית, ולמד משהו על השיטה האמריקאית.

בינתיים נוצרו הקווים הבאים:

● באמצעות עירן, ישלוט רבין בי חזית העיקרית של ממשלתו — חזית יחסי ישראל-ארצות-הברית. עירן ינטרל, למעשה, את השגרירות בווינגטון, כל עוד יושב בה שימחה דיני, שאינו אהוב על רבין. אם יסולק דיני, תהיה בעייה את מי לשים שם. מועמד אפשרי: עירן עצמו.

● באמצעות אריק שרון, יקפח